

אנחנו הרבנים לא צריכים לחכות שהטכנולוגיה תתפתח כדי להגיב עליה, אומר הרב יוסף צבי רימון. אנחנו צריכים להוביל, ולא לפחד להשתמש במה שאפשר. לכן הוא מסייר במפעלי בשר מתורבת, מוביל מיזם של שידוכי בינה מלאכותית, ומשיק עוד ועוד סדרות רשת שהופכות אותו לכוכב נוער במגזר. במלאת עשרים שנה לסדרת ספריו המהפכנית, הרב של גוש עציון מחפש את הפריקט הבא ומסביר מדוע הוא לא מתמודד על תפקיד הרב הראשי לישראל, בינתיים

← איילת כהנא | צילום: שריה דיאמנט

A large, blue outline of the uppercase letter 'S' is centered on the page. The outline is thick and suitable for coloring. A small black dot is located on the left side of the letter, approximately halfway down, likely serving as a starting point for coloring or a decorative element.

שאני נבנסת לשכחתי של דרוב יוסף צבי רייזמן במרכז האקדמי, לב, צמוד לשכונת גבעתיים-מרדכי בירושלים, ממתינים עוץ גפישת הנגועת לפרויקט "שגרירים בלב". משרת המיום הוה, שמצטרף לרשימה אינסופית של מפעלים תורניים ותברתיים, הובחלו של הרב רייזמן, היא לתת פתרון מעש' לרווחים ולרווחות שנמצאים במסע חיפוש הוויזות מן המושל, ממושר מדי. וכמו בכל משימה שהוא לוקח על עצמו, גם נושא רגיש ואיש כל כך זוכה אצלו לביתוח ולתכנון מפורט, עם מצגות, דוחות ובניית אסטרטגיה.

בראש, אבל זה אחד הדברים
הכי 'חמים' בלו"ז שלי", הוא משתף.

“השכרנים עושים עבודה יפה, אבל כמה שדכן יכול להצליח! לכן יצרנו את הוויון של השכרנים. כל אחד מהמטרים הארוגו נמשש שדכן לרווחים ולרווחות שגרשיים למאגר. שדכין אותם, מדייק את התנונים, מזין אותם למחשב, ואז בלויזצ כפתור הוא מקבל עשים אפשויות שידוך שתוכנת בינה המלאכותית מאתרת למענו. אם יש הצדדים ריצה לתחקרם, השגרשים שדכנים יקבלו הכוונה כיצד לעזור להם”.

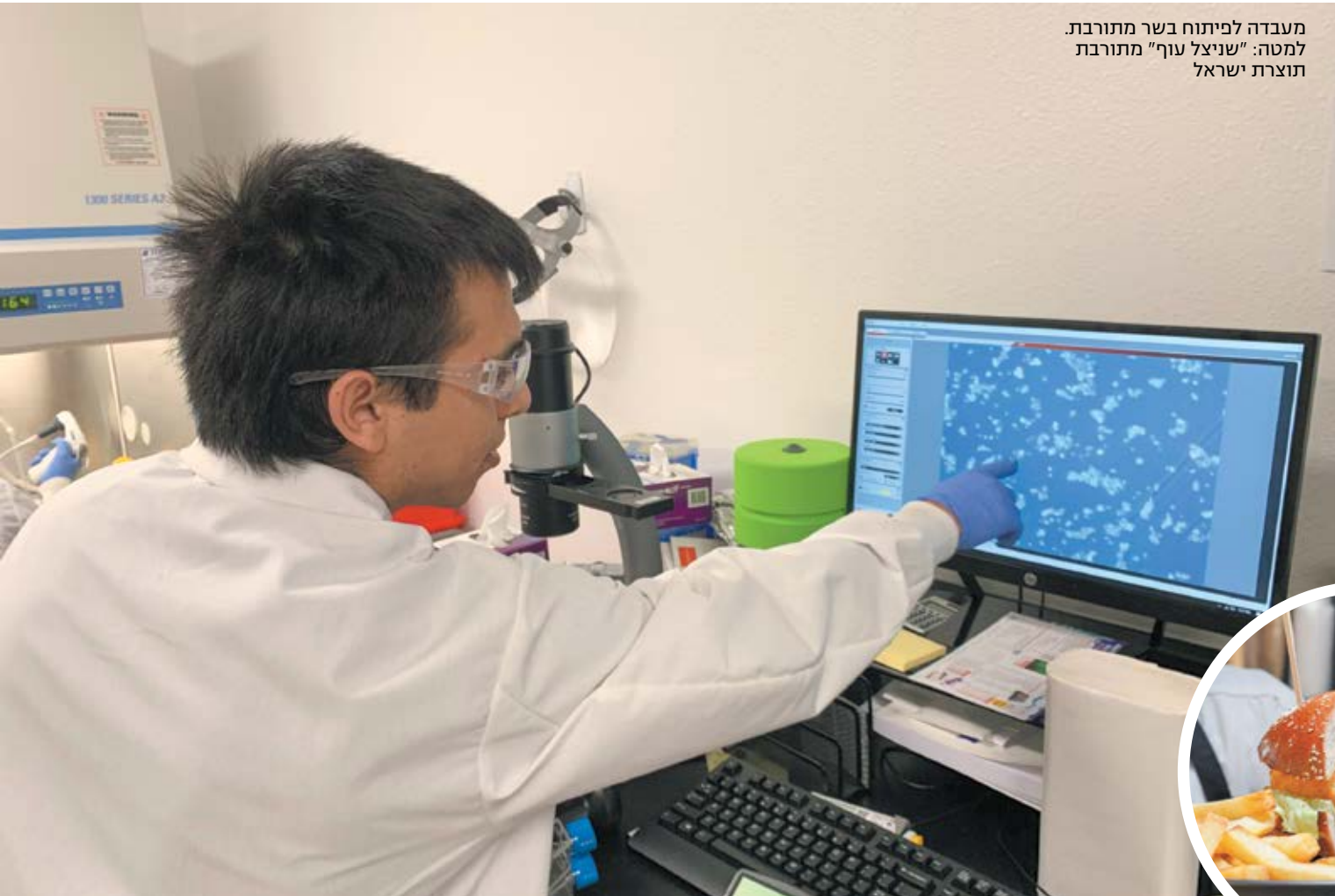
המישה שדכנים היו בארגון הזה כשהקים אותו
אלי גיניו; הוותיקים הם 1,500. "אני רוצה להישאר אחד
בצבונות הוותיקים" ו"דדלי", אדיל ראווי, שכלל לא
רתל"ש – יחשוב כל הזמן אולי יוכל למצוא
שיוך למי שצריך", אומר הרב רימון. "לא הרפה
עד שכולם יתחננו. אנשים חושבים על זה, אבל
לא מספיק. צריך לתת להם כלים למצוא שידוכים
טובים".

גם אני שרירה בניסיון הזה, ולפעמים נדמה שאנחנו, ציבור הרדוקים והרווקות, הפכנו למוזר או לפלספורמה עסקית לזמנות. המצוקה שלנו הפכה למקור פרנסה לאחרים.

אני שמח על כל ארגון ויוזמה ועל כל הצלחה שיש, אבל אני רואה את המספרים ומבין שזה עדיין רחוק מפתרון. זה לא בערך 60 אלף חיוכים ביצינות רחוקות, אומר הרב רימון. "כשרואים ורואה בגיל מסוים, אפשר לפעמים להתבלבל ולתייג אותה כ'משהיה עץ בעיני'. צריך לזכור שאלה אנשים שיכולים להצליח בכל תחום, אבל משהו בגושה הזה תקוע. ואם זה קורה במספרים כאלה, המסקנה היא שזו תאוריה של 'ציבור'."

הרב ר' ימון אף כתב תפילת "מי שבירך"

מעבדה לפיתוח בשר מתורבת.
למטה: "שניצל עוף" מתורבת
תוצרת ישראל

צילומים: איי.פי, איי.אר.פי

"אני רוצה שהתורה תוביל, לא רק תגיב. בשר מתורבת בחלב לא נאכל, וגם בשר חזיר מתורבת לא יהיה אצלנו. האם יהיה מותר לאכול גלידה חלבית אחרי ארוחה בשרית? על זה יש מה לדבר. אני לא אומר עכשיו אם כן או לא"

לדרווקים ורוקות, וביקש לשבץ אותה בתפילת יום הכיפורים בבתי הכנסת. את רגש האהבה הציבורי מבקש לעורר בעיתות רצון נוספות: "כשאני מדרב על הרווקים, על כך שאנחנו עדיין לא שלמים, ואני מבקש שכל אחד בדרם הדרבניה יחשוב על משהו או מישור להציע לדרם שירדך. שמהחנה הזו יצאו עוד הרבה חתונות".

מה "תקוע" לדעתך?
"לפעמים אלה בעיות של מחסור בהצעות
שצריך לפתור אותה. אבל יש גם דברים אחרים.

[illegible]

טובים, וטוב להם יחד, ויש להם על מה לדבר – והוא יכול למצוא איתו את האושר הכי גדול, יותר ממאוס ע"כ כל אחת אחרת".

הדתות והנצרות שליו היו שאנחנו הנשים עושות השתוללות גדולה, משקיעות בעבודה פנימית, ואילו הגברים במקרים רבים לא מוכנים להכיר בכך שיש עבודה לעשות.

לדצ'קרי, את צורקת במאה אחוז. בנים עפים
על עצמם. צריך גם לחנך את הבנים – קודם כול,
שכולם יקבלו בכיתה י"ב הדרכה למציאת זוגיות.

אם אדם לא עבר חינוך כזה, וחולפות שנים, הדבר
הכי מעשי שאני יכול להגיד לו או לה הוא – לכו
ליועצת בענייני זוגיות, שתעזור לכם במסע הזה.
צריך ללכת כמה פעמים, להשקיע. אני מאמין שאם
מוצאים יועצת טובה וזהירים בה למשך זמן, זה
מגדיל כ-80 אחוז את הסיכויים למצוא זיווג.
אבל בשביל זה צריך רצון.

עושים את זה בשביל הכנות אלא בשביל עצמם, ושהם צריכים את זה. אני מכיר הרבה רווקים בנים מבוגרים שאילו היה להם ליווי טוב, הכול היה נראה אחרת. צריך לעבוד על הרצון של כל אחד."

המתחרים של חב"ד

לו הייתה אפשרות להמציא שעה נוספת ביום ורב יוסף צבי רימון היה כנראה עומד בראש צוות הפיתוח, ותוך כרי כך כותב חוות דעת הלכתית באשר להשפעתה של השעה ה-25 על זמני התפילות וכניסת השבת. רשימת העיסוקים שלו הולכת ומתארכת בקצב הרעיונות המבצבצים

[illegible]

אפשר כבר להגדיר את דרב יצחק מברגמאן בתחומו כצביה הירשליאום, אבל לא הוא ילך ויכתוב מחוץ לגוש עציון, כביר להניח שהראשונים לא חתמו על ידיו מברגמאן, אלא ידו אולי ילדה ויחיה. ב"גליל 15 ע"ד סדרת "למשה" שפרסם דרב אבידע בריטוב ואלעד איזנבוים שפרסמו אותה לזכר הכוכב ילדים ונוער. ע"ה, עמדת "סולמות" 25/15 העלתה לרשת חמש עונות וזאת הפריסה כל אחת. במבטק לתקומות וזאת המשתתפים הרופים מלומדים משובות ומתגוררים יאומן ודרביש ודרימא בצעוני בשטת פשתוהו יאומן ודרב מאיר פבלר, שית "כאמז" – ראשית תיבות של כותרות, אומר, מקרה, וזו וטעם. נעקבות הצלחת "צעים למשה" חופקטן שן סדרות נוספות – הצלחת "צעים לגורא" ו"צעים לטעמים".

[illegible][illegible]

איך אתה מסביר את ההצלחה של הסדרה?

הצילומים שהעלה ערוב שלמה נמשכים כמחודשים, נותנים כלים להצליח. "אדם אוהב דברים שהוא מצליח בהם, ואנחנו חוזרים על כך שכל הזר רימן מקדיש רק יומם או יומיים לסגנות שהוא מסביר בהן לילדים אחרים, ואין לי יכולת לתת מעבר לזה", הוא מוסיף.

[illegible]

שביט, אינם רתיים. "זוהי סדרה קומית שמתארת את קורותיה של משפחה שנתקעת בכל שבוע במקום אחר בארץ, ופרשת השבוע מצילה אותה", מסביר הרב ריימן, משל היה עומד קצת בפיי' מול קרו לשולנר.

[illegible][illegible]

אפשר להגיד שאתה מעין סטארטאפסט.

“אני חושב כל הזמן מה עוד לעשות, היכן אפשר לעזור”, הוא אומר. “במשך עשרים שנה כל מה שעשיתי היה לשבת וללמוד, לא זזתי מהספרים ביום ובלילה, ישבתי וכתבתי. אשתי עזרה לי מאוד בעניין הזה. ואז הייתה העקירה מגוש קטיף. לא הפסקתי ללמוד תורה בכל יום, אבל פתאום משהו

במהלך הריאיון, הטלפון של הרב רימון צובר עשרות שיחות שלא נענו. הוא מראה לי את מצב הוואטסאפ: 1,586 הודעות שלא נקראו, כולן מקבוצות ייעודיות לשאלות הלכתיות והתייעצויות.

אִךְ אַפְסֵי הַלְהוֹשׁ עַל כִּי הָיָה?
אָרַם צִירֵק לִסְמָן לַעֲצוּמָה הַדּוֹרֵב הִכִּי חָשׁוּב
בְּחַיִּים שְׁלוֹ, וְעַל הַזֶּה לֹא לְחוּתֵר. בְּשֵׁאֵר הַזֶּמֶן הוּא יִכְסֵּל
לְהוֹבִיל וּלְעֲשׂוֹת. יֵשׁ שְׁנֵי דְבָרִים מְרֻכְזִים בְּחַיִּים
שֵׁלִי: הַמִּשְׁפָּחָה שִׁלִּי וְלִימּוֹד הַתּוֹרָה. אֲנִי מְקַפֵּיד
לְלַמּוֹד תּוֹרָה בְּרִצְיוֹת כָּל יוֹם, מְקַפֵּיד לְהִיחַת
בְּמִשְׁפָּחָה כְּשֶׁהִיא צְרִיכָה אוֹתִי, וְאַחֲרֵי זֶה יֵשׁ
לִי זֶמֶן לַעֲשִׂיהָ.

שמונה בנות יש לרב רימון ולרעייתו. שלוש מהן כבר התחתנו, ואחת נעודה לשם כך ב"שגורים בלב". "ברוך השם, שלושתן מצאו שידוך בצורה טובה, אבל חלק מהן עברו מסעות לא פשוטים", הוא משתף כשאני שואלת אם "ניסיון הרווקות" הורגש גם אצלן בבית.

מה אתה באופן אישי למדת מהחיים בבית נשי
כל כך?

ההעבודה הגברי לא תמיד מכיז בזה. יש להן יכולת לחשוב לעומק, לפתח המון דברים שגברים אולי לא יכולים. דורו שלנו צריך להכיר ביכולות הגבוהות שיש להן. אחד האתגרים בימינו הוא שלשנשים משימה כפולה. מצד אחד הן פעילות בחוץ ודרכה יותר מבעבר, ומצד שני בסופו של דבר הן אלה

אשונני המורדים
רוזים. המשורר יוסף
י רימון, סבו של הרב

צילום: באדיבות המשפחה

שהיה בהריון, יניקו את הילדים ויגדלו אותם. גם גברים צריכים כמובן לדעת שכביתו הוא המרכז, אבל זה לא שחתה לטמא האתגר של האשה. חלק גדול מהבית קיים באחריותו, וכשנשים מצליחות היום גם לנהל את הבית וגם לצאת החוצה ולפעול שם, צריך לתת להן קודם כול את ההערכה ואחר כך את הדרך איך להשתמש בכל היכולות האלה".

הדרבב המשפחתי בביתך השפיע גם על ההשקפה התורנית שלך?

"אני לא יודע. אני אוהב את הכנות שלי ואת

החתנים שלי. באופן טבעי אתה מביא לידי ביטוי

דברים שאתה רואה כבית".
הרב רימון, 55, גרל במרכז תליאביב, גורדון פינת דיונגות, אמו הישה (שרה רבקה) הייתה ילדת אנגליה שעלתה לארץ "בימים שהיה קשה לעשות זאת", אביו רוד היה סופר, פעיל "ההגנה" וממייסדי המשטרה הצבאית. לבנם הצעיר הם קראו על שם הסב, המשורר יוסף צבי רימון. "אף ססבא נפטר לפני שנולדתי, הוא היה אורח קבוע על שולחננו: לא הייתה שבת שלא קראו שיר שלו. את כל שיריו אני מכיר על פה. אחד האהובים עליי הוא 'אָגנו נור'. אגנו מלשון לחתך – את הנור, את הכתר, או אולי את השיר 'הארוך', הוא מסביר, ומצטט כערגה את מילותיו של הסב: "אגנו נור, פאר ראשי, ואומר לאלוהיו: / לא אבוא עוד בחיים, / לא אעלה על שיאיהם, / בקש הורך שמה. / מערות סתרים לא אחקיר / קבש את פעמדיך, / כי שפכת הוד גם על שדות קרובים, / על כל עץ פורה. / אין הוד בלי הודך".

הסב, יליד פולין, עלה ארצה בתחילת המאה הקודמת. הוא למד בישיבתו של הרב קוק ביפו, ואחר כך עלה לירושלים. "סבא נפצע מידי פורעים ערבים כאן בארץ. כסף לא היה לו, וכשאבא שלי היה בר מצווה, הוא קיבל מאביו במתנה שיר", מספר הרב רימון. השיר הזה תלוי בלשכתו, לצד תמונה גדולה של סבו. "לאחד שאבי נפטר עשיתי סדר בבית, ומצאתי את כתב הרב. התרגשתי מאוד".

הדמות שלו השפיעה עליך?

"הוא רמות מרכזית מאוד בחיים שלי. הרב קוק כתב עליו שהוא גדול המשוררים במאות האחרונות, ולזה אמרה שאת ההשראה לשירה היא קיבלה ממנו. הוא היה ראש ראשון לכל משוררי הציגונת הדתית פה בארץ, ומהמשוררים העבריים ובהלטים ביותר. כשכולם כתבו בחרוזים, הוא היה מראשוני המודרנים בחוזים. והוא גם רמות שכולה קודש".

אתה כותב שירה?

"מעט מאוד, אבל קיבלתי מסבא שלי ומאבא שלי כישורן כתיבה אחר. לכאורה אני יכול לכתוב על גמרא והלכה באופן שיכניס את הכול למעין כלא, או שאני יכול לכתוב בצורה נעימה ומאירה.

אני חושב שקיבלתי את זה מהם".

את שנות התיכון עשה בישיבת נתיב מאיר, ומשם המשיך לישיבת ההסדר הר עציזון. היה ברור לו או שאשרי כמה שנות לימוד תורה הוא יירשם לאחת הפקולטות לרפואה. "מבחינת אבא שלי זה היה רואי במאה אחוז, לא הייתה שאלה בכלל. אנב, אחרי שעבר התקף לב בגיל 54, הוא התחיל לעשות פעילות גופנית בניגוד לכל מה שהרופאים אמרו אז, בארבע בבוקר הוא היה רץ עשרה קילומטרים על שפת הים בתליאביב, כל יום במשך שלושים שנה. אחד האחים שלי הוא רופא מומחה בגריאטריה, והנה הרופא של הרב מרדכי אליהו, הרב יוסף שלום אלישיב, הרב אהרן שטיינמן והרב שמואל וואנאו. וגם אני, כשהגעתי לישיבת הר עציזון, ידעתי שבהמשך אהיה רופא".

אבל האדם מתכנן ואלוקים צחק. "מורי ורבי

הרב אהרן ליכטנשטיין קרא לי יום אחד לחדרו, ודיבר במשך רבע שעה על כמה חשוב להיות רופא. הוא הסביר שרפואה היא מקצוע של חסד. התרגשתי מכך שהרב מחזק אותי, ואז הוא אמר, 'אבל', הרב רימון משתהה על המילה בחיור. "במקרה שלך, אתה צריך להישאר בתורה. במשך שעה הוא הסביר לי למה אני צריך לעסוק בתורה ובחינוך, וזה מה שיצר אצלי את השינוי".

הוא נשאר בישיבה, נעשה שם לר"מ ועמד בראש כולל לימוד ההלכה. במקביל הקדיש שעות רבות לכתיבה תורנית־הלכתית. בימים אלה הוא מציין עשרים שנה לספר הראשון בסדרת "הלכה במקוה", שאחריו ראו אור עוד 25 ספרים פרי עטו – הלכות שבת, שביעית וחגים, ש"תים ועוד. לאחרונה יצא ספר נוסף בסדרה, "עת זקנה", שמוקדש למגוון היבטים הלכתיים הנוגעים לגיל השלישי – עוברים ורים, שבת, כשרות, צניעות, קיום מצוות ועוד.

"ה ספר של הודו הנוכחי", אמר הרב רימון. "יש שאלות שעולות בשנים האחרונות, למשל – אם אבא לא רוצה טיפול רפואי, והילדים מבניגים שהוא חייב לקבל טיפול, מה עושים? איך נכנסת כאן מצוות כיבוד אב ואם? בספר מופיעות גם הוראות כיצד לכתוב צוואה על פי ההלכה, וכללים בעניין חולה הבוטה למות. הוספנו בסוף כמה עמודים באנגלית שמיועדים לעובד הוד, שידע מה הכללים של בית יהודי".

ספרי ההלכה שלו, שזכו לפופולריות רבה, מובילים את הקורא לאורך כל תהליך הפסיקה. "כשאדם רוצה ללמוד הלכה, אם הוא רואה רק את

"שההלכה תהיה רצינית, בלי פשרות, ויחד עם זה מחוברת לחיים ולמצואות"

"הייתי מעדיף, אילו זה היה אפשרי, שלילדים ולנוער לא יהיו כמעט טלפונים. גם לימודית זה היה טוב יותר. הציבור החרדי צודק בנושא הזה, אבל אנחנו לא מחליטים אם ליצור או לא ליצור את ההתפתחות הזו. הקב"ה מחליט, הטכנולוגיה קיימת, וצריך לחפש איך משתמשים בה"

השורה התחתונה הוא יודע מה לעשות, אבל זה לא מיומנס אותו", מסביר הרב את משנתו. "אנשים היום אוהבים לדעת. מצד שני, אם צורת הכתיבה תהיה ישיבתית, יהיו הרבה שלא ילמדו מהספר. אני מנסה להביא את הדברים מהמקורות עד ההלכה למעשה, להוסיף עומק ולמדרגת ברמה שמתאימה לספר כזה, ולעשות הכול בצורה הכי ידירותית שאפשר. את שנות התיכון עשה בישיבת נתיב מאיר, כזה, ולעשות הכול בצורה הכי ידירותית שאפשר. שההלכה תהיה רצינית, בלי פשרות, ויחד עם זה היא תהיה מחוברת לחיים ולמצואות של הלומד".

מיוזו הלומד שניצב לנגד עיניך כשאתה כותב?
"זה בדיוק מה ששאלו אותי כשכתבתי הגדה של פסח עבור מוסד הרב קוק, אמרתי להם, אני כותב את זה וכל אדם חכם 'רבי איש? אישה? נוער?' – אמרתי להם שאין הברל. כל אדם חכם, במשך מצולם הרב רימון יחד עם חמיו, הרב אליהו אב אכנוב לו בצורה ידירותית, זה יחבר אותו. אני חושב שכלל שאנשים יכינו הלכה, וירגישו חיבור בעומק ובנעימות, כך הציבור שלנו יהיה חזק יותר מבחינה רתית, אמונית והלכתית".

וזה השאיפה שלך.

"נכון. יחד עם זאת, הרעיון הוא לא רק לגרום

לאנשים להיות מחוברים לתורה: מי שמחובר רוצה לעשות טוב. כשאני לומד סוגיה בגמרא, איך אני יודע שלמדתי ממש טוב? אם אחד כך אני חייב לעשות חסד. התוצאה של לימוד תורה רציני היא גם לקיים הלכה עד הסוף, וגם לקבל אנרגיות של תורה. אין על אנרגיות של תורה. וכשאדם עסוק בלעשות טוב, הוא פחות עסוק בלפגוע באחרים".

שעתיים של דיווחים חיוביים

כדי להגיע למשרדו של הרב רימון יש להיכנס למסדרון צידי שמסתעף ממבואת בית המדרש של המרכז האקדמי לב. קירות המבואה מחופים עץ ומעלים ניחוח של בתי מדרשות ותיקים שידעו תלמידים הרבה. באחת התמונות על השולחן במשרד מצולם הרב רימון יחד עם חמיו, הרב אליהו בלומנצוויג, ראש ישיבת ההסדר בירוחם. "אני חושב שתועצמה הרוחנית והאנושית של הרב בלומנצוויג, והיכולת שלו להביא את המלמדנות לעוד שלב שיחבר את ההבנות לעומק אנושי, השפיעו עליי המון", אמר הרב רימון. "חיים שלי היו נראים הדור, ולא משנה מאיזה ציבור הם".

צריך מצד אחד להיות אדם רציני בחלכה ובתורה, ומצד שני לגרום לרבנות להיות הכי ידירותית. הוא צריך לראוג שעובדי הרבנות יעברו הדרכות וילמדו לקבל אנשים בצורה נעימה. הוא צריך לוודא שכל המערכות, אם זה בתי הדין ואם זה מועדף הגיור, יעברו בצורה היעילה, הנוחה והיפה ביותר".

וזה אומר גם לגלות גמיישות הלכתית?

"לא תמיד זה קשור לגמישות, הרבה פעמים זה עניין של יחס. יש דברים שכבר נעשים, אבל אני רוצה שכל אדם שנתקל ברבנות ירגיש שיש כאן מאור. הייתי רוצה שהרב הראשי ייתן פעם בשבוע הרצאת טד בטלוויזיה על חינוך ילדים, על זוגיות, על אהבה. כדי שכל אחד מעם ישראל, גם אם הוא בכלל לא בכיוון הדתי, יסתכל ויגיד – 'יש המון דברים שהתורה, או הרב הראשי שמייצג אותה, יכולים להאיר גם לי'".

גם אם אותו אדם ילך להתנתק בקפריסין?

"אני מאמין שבסוף הוא גם לא ירצה להתנתק בקפריסין. אולי אורח החיים שלו יישאר לא רתי, אבל הוא ירגיש שיש משהו מדהים בתורה וברבנות.

הייתי רוצה שהרב הראשי יפגל לא רק בחלכות במערכה?
אלא גם בנושאים שפחות רגילים

לטפל בהם. למשל, שהוא יפנה לרשתות השידור השונות ויציע להן שבתשעה באב יקיימו מבצע: במשך שעתיים כולם אומרים רק דברים חיוביים. זה לא קל, אבל זה כיוון שאני מנסה לעשות בעצמי: להוביל את החברה בישראל לראות טוב ולדבר טוב, להתמקד במכנה המשותף".

בלי שבת נהיה רובוטים

על פרק ידו של הרב רימון מתנוסס שעון חכם, לא פריט נפוץ במיוחד אצל רבנים. במקרה שלו, אפשר לראות בכך רמז למוטיב נוסף בפעילותו: שמו של הרב רימון עלה בשנים האחרונות כמתמודד אפשרי על תפקיד הרב הראשי לישראל, והוא עצמו התבטא כמה פעמים בעניין ואמר שיש לו שאיפה כזו. עם זאת, אף שהוא יכול לגייס תמיכה רחבה, בפרט כשהמחנה הציונידתי נהנה מעוצמה פוליטית שלא הייתה לו בשנים האחרונות, הרב רימון נמנע לעת עתה מלהציב את מועמדותו. "כשיבקשו ממני לרוץ, אמרתי – בואו בעוד עשר שנים. עכשיו אני עסוק, ברוך השם. אני מתכנן לכתוב עוד עשרים ספרים בעשור הקרוב, ויש לי רשימה ארוכה של עיסוקים שמשפיעים על מאות אלפי יהודים".

אי אפשר לעשות את זה תוך כדי כוונה בריבנות הראשית?
"לכתב עכשיו למקום כזה, פירושו לעצור את כל הדברים שאני כבר עושה".
אמרת שרב ראשי צריך לשדר אהבה וחיבור לציבור. זה משהו שהסר היום בריבנות הראשית?
"אני לא יודע אם זה חסר או לא, אבל אני חושב שתמיד יכול להיות יותר. אני חושב שרב ראשי

"בוט יכול להיות כלי מעולה שנותן לרבנים את היסודות כדי לענות, אבל בסופו של דבר הלכה היא לא רובוטים, הלכה היא בני אדם. חלק גדול מהשאלות שהופנו אליי בתחום טהרת המשפחה היו מקבלות תשובה לחומרה אם המענה היה ממוחשב. לבוט אין רגישות אנושית, הוא לא רואה מי נמצא לפניו, אין לו אינטואיציה"

כתיבה נרחבת על הממשק בין תורה לקרמה טכנולוגית. "לרוב אנחנו מחכים שהטכנולוגיה תתפתח, ורק אז אנחנו שואלים מה יש לתורה להגיד על זה. אני רוצה שהתורה תוביל, לא רק תגיב. לכן הקמנו כאן את בית המדרש 'מדע תורתך', שמשותף לסולמות ולמרכז האקדמי לב. הרעיון הוא לעסוק בנושאים כמו בינה מלאכותית ובשר מתורבת, להיות מעורבים, לתת תשובות ולהוביל.

"השבוע הייתי במפעל בארץ שמייצר בשר עוף מתורבת. הם לוקחים תאי גזע ומפיקים רקמות עם די־אדיי כמו של עוף רגיל, אלא שהכול מיוצר במעבדה. איך עושים את זה באופן כשר? האם זה כשרי או פרווה? יש הרבה שאלות בתחומים האלה".

לביקור במפעל הוא ציףף אליו את הרב אשר וייס, מגדולי הפוסקים של הציבור החרדי בארץ, ואת הרב צבי שכטר, מחשובי הרבנים בארה"ב. "רציתי שיראו מה עושים שם, ואילו הנחיות כשרות צריך לתת. היה מרגש לראות אותם יושבים, עוקבים אחרי תהליך ההפקה ומנסים לתת תשובות".

יכול להיות שנאכל ציבורגור מבשר שנרל במעבדה?
"בשר מתורבת בחלב לא נאכל", הוא נחרץ. "גם בשר חזיר מתורבת לא יהיה אצלנו. האם יהיה מותר לאכול גלידה חלבית אחרי ארוחה בשרית? על זה יש מה לדבר. אני לא אומר עכשיו אם כן או לא".

אתה מתעניין בנאוג־שים טכנולוגיים?
"אני לא מחפש דברים חדשים, אני צריך דברים שיעירו לי. מה שעורר לי ללימוד תורה ולעשיית חסד, אני לוקח. לפעמים אנשים שעוסקים בהלכה וראים משהו טכנולוגי ובכנסים ללחץ. אני אומר בדיוק את ההפך: עולמו של הקב"ה לא הולך ומתקלקל, הוא הולך ומשתכלל. כל הכוחות והגורלים האלה יכולים גם להרוס עולם, אבל אנחנו

צריכים לכוון אותם באמצעות התורה כדי לבנות את העולם.

"הסמאורטפונים גובים מחיר יקר מהנוער וגם מהמבוגרים. כל אחד צריך לדאוג שהיהו לו סינון טוב, צריך להרגיל את הילדים מה קז ומה לא, וזה לא פשוט. אני הייתי מעדיף, אילו זה היה אפשרי, שלילדים ולנוער לא יהיו כמעט טלפונים. גם לימודית זה היה טוב יותר. הציבור החרדי צודק בנושא הזה, יש בעיה קשה, אבל אנחנו לא מחליטים אם ליצור או לא ליצור את ההתפתחות הזו. הקב"ה מחליט, ואני מאמין שההתפתחות שזוא יוצר, יש בה הרבה דברים טובים. הטכנולוגיה קיימת, וצריך לחפש איך משתמשים בה בצורה נכונה".

מתי יהיה לנו סמארטפון־שבת?

"היו אצלי השבת אנשים לא רתים שהתארחו באלודשבות. שאלתי אותם בסוף: מה הכי ריביר אליכם בשבת? הם ענו: סעודות שבת זה דבר לא ייאמן, יושבים יחד כל כך הרבה זמן, מרברים ושרים. שאלתי אותם: אם היה לנו טלפון בשבת, זה היה עוברי כולם השיבו בשלילה. לאנשים קשה בלי טלפון, ואף אחד לא אוהב שמגבילים אותו, אבל צריך לדעת שבעולם ההלכה גם ההגבלות־כביכול נותנות לנו דברים חדשים שלא היו בלעדיוהן. השבת מאפשרת לנו להתנתק מהחזק ולהתחבר לעצמנו ולמשפחה ולקב"ה. ככל שהטכנולוגיה תתקדם, נצטרך עוד יותר את השבת הזו. ואם לא תהיה לנו שבת, נהפוך לרובוטים בעצמנו".

אז אתה אומר שזה גבול שלא נחצה אותו, גם אם יימצא פתרון חלפת?

"ברור שלא. השבת שומרת עלינו מעבר להלכה. לא נעשה זאת, ויש לכך סימוכין בדברי הרמב"ן".

ונסיקה ברבב אוטונומי בשבת?

"אותו הדבר".

קריאת עיתון מתוך אייפר בשבת?

"זה יהיה הסוף של מקור ראשון, לכם זה לא כראי", הוא צחק. "גם זה קו שלא נחצה. עוד מעט הבניה המלאכותית תאפשר לנו לעשות כל כך הרבה דברים, אבל השבת עלולה להיעלם לנו. אנחנו צריכים לשמור על השבת".

איך תיראה השבת ב־2033?

"זומה מאוד לשבת שלנו היום. אני מקווה שהילדים יהיו שותפים עוד יותר לדבריי תורה ולשריי שבת, כי ייאסא להם מרברים טכנולוגיים. יהיו הוראיי שינויים קטנים, אבל לא משמעותיים".
האם נוכל בעתיד הלא רחוק לפנות לבוט במקום לרב, ולבקש מענה לשאלות הלכתיות?

"בוט יכול להיות כלי מעולה שנותן לרבנים את היסודות כדי לענות, אבל בסופו של דבר הלכה זה לא רובוטים, הלכה זה בני אדם. חלק גדול מהשאלות שהופנו אליי בתחום טהרת המשפחה למשל, היו מקבלות תשובה לחומרה אם המענה היה ממוחשב. לבוט אין רגישות אנושית, הוא לא רואה מי נמצא לפניו, אין לו אינטואיציה".

עם כל המופעלים והוויזמות שכבר רשומים על שמך, איזה חלום אתה עדיין רוצה להגשים?
"ש לי תמיד חלומות בתורה ובחסד, זה הולך ביחד. מכל הדברים שאני עושה היום, הפרייקט המשמעותי ביותר בעיניי הוא כתיבת הספרים. הם מגיעים למספר אידר של אנשים, ואני מקווה שזה ישיפע עוד שנים קדימה. זו שליחות שאני רוצה להמשיך ולהצליח בה. אם יש לי רעג הפסקה, ואני לבד, אני לומד תורה. זה הדבר שאני הכי אוהב לעשות, וזה מה שנותן לי הכי הרבה שמחה. לימוד תורה הוא הפסגה". ■

לתגובות: dyokan@makorishon.co.il

צילום מסך מתוך "רצים למשנה"

"כשהייתי ילד לא היה אינטרנט! אז מה עשית כל היום?". הרב רימון באחד מסרטוני "רצים למשנה"